

Biskop Atle Sommerfeldt

Preken Allehelgenssøndag 4.11.2012

Fredrikstad Domkirke

Matt 5,13-16

Så lang var stigen

Hun var en sprek 70-åring. Under sin ukentlige joggetur på 5 km merket hun at kroppen var i ulage. Legene fant en hurtigutviklende og svært aggressiv bukholekreft. På dødsleie 3 uker senere spurte jeg henne om hun ikke var bitter. Jeg mente at livet hadde fortsatt mye å gi henne etter et langt arbeidsliv. Hun så på meg og svarte lavt, men fast: Nei, Atle, jeg er ikke bitter. Dette er så lang min stige er.

Hennes akseptering av sitt eget livs begrensing fylte meg med ydmykhet. Hennes akseptering døden i sitt eget liv gjorde sterkt inntrykk. Jeg vet og vi alle vet at døden er menneskets og din og min livsbetingelse. Vi slipper ikke unna og vi vet ikke når den kommer for å hente oss. Intet kosthold, sunn livsstil eller forsiktighet kan holde døden unna livene våre for alltid. Vi har alle våre egne fortellinger om den gangen døden kom brått, uventet og alt for tidlig. Og vi har fortellinger om de gangene døden kom som avslutning på et langt liv.

Denne kunnskapen om døden og fortellingene om dem som har gått foran oss er en del av vår identitet som mennesker. Det kommer til uttrykk ved at fortellingene om døden og de døde har vært menneskets kjernefortelling til alle tider og på alle steder. De eldste spor av mennesker uttrykker denne bevisstheten og forbindelsen til den skyene av vitner av dem som har gått foran oss og som omgir ethvert menneskelig fellesskap. Gjennom disse fortellingene, maleriene, musikken og ritualene har mennesker forsøkt å skape glimt av lys i dødens mørke.

I vår tid tenner vi lys på gravene og i kirkene og uttrykker gjennom dette enkle , men symboltunge ritualet, at de døde er en del av vår hukommelse og vår

egen fortelling. Vi markerer for hverandre at vi holder fast i sammenhengen mellom liv og død, mellom de døde og de levende. De mange lysene som i kveld lyser på gravene og som blir tent i kirkene, gir et sterkt uttrykk for vårt felleskap blant de levende og med dem som har gått foran oss.

Stigen er forankret i oppstandelsens kraft

Hun hadde rett. Livets stige var ikke lenger for henne. Men hun visste at der stigen sluttet, var det ikke et tomt rom verken for henne eller for oss. Stigen står oppreist fordi den har to fester. Den er forankret i jorden og vår fødsell. Men den ender ikke i intet, toppen er forankret hos Livets skaper og forløser.

I det rommet vi står i, er det dåpefonten med livets vann som synliggjør håpet ved stigens slutt. I møte med døden, er håpet om at dåpens felleskap med den oppstandne Jesus vil bære oss inn til et evig livsfellesskap med Gud det lyset vi kan klamre oss til.. Ved våre livs begynnelse og slutt er det dåpens vann som er elven som fører oss inn til livet med Gud der tårene er tørket, smerten ikke lenger følger oss og ondskapens ødeleggelse i oss og rundt oss er overvunnet av Den allmektiges fullkomne kjærlighet.

Oppstandelsens kraft

Gud reserverer ikke denne fullkomne kjærligheten til en fjern fremtid bortenfor døden, skjult ved livstigens slutt og bare synlig i håpets virkelighet. Gud holder ikke kjærlighetens og oppstandelsens livskraft vekk fra oss og lar oss vente til den dagen vi skal erfare den i fullkommenhet i en annen og for oss ukjent dimensjon.

Tvert om øser Gud kjærligheten og oppstandelsen kraft og virkelighet raust utover oss og våre liv. Den holder oppe livet som vi ser utfolde seg foran øynene våre, i naturens skjønnhet og vekslinger, i alle de ufattelige livsundrene vi beveger oss i og observerer hvert eneste sekund av livene våre.

Vi gjenkjenner denne kjærligheten i de mange omsorgshandlinger i vår nærhet. Handlinger av omtanke og solidaritet, i protest mot urettferdighet og i

beskyttelsen vi gir hverandre når natur og mennesker truer oss. Vi har sett det utfolde seg nå i ruinene etter orkanen Sandy. Vi klarer oss fordi alle støtter hverandre, sa en av ofrene. Slik utfolder Guds oppstandelseskraft seg i blant oss.

Men vi ser den jo ikke, sier de mange forståsegpåere. Og siden vi ikke kan se den og måle den og telle den, finnes den ikke. Men hvem av oss ser saltet i brøddeigen? Men det betyr slett ikke at det ikke er der. Slik saltet gjennomsyrrer brøddeigen, skjult for øyet vårt, er Guds kjærlighet virksom i vår virkelighet, her og nå. Det gjennomsyrrer hele skapelsen og holder den oppe. Og som med saltet vi vil merke det hvis den ikke var der.

Men det er jo heller ikke sant at Guds kjærlighet ikke kan sees. Vi lever ikke i et mørke der alle kjemper for seg og sitt, der ondskap og kynisme seirer på alle fronter. Ja visst er det destruksjon, død og mørke. Det er ikke vanskelig å identifisere det. Og fremtiden bærer i seg mange dystre perspektiver.

Men Hitler seiret ikke, Berlinmuren og apartheid falt, slaveriet ble opphevet og arbeidsfolk slipper å stå med lua i hånden foran fabrikkere og storbønder. I hver av disse fortellingene lyser mennesker som sto opp mot ondskap og ødeleggelse og som med fare for sine egne liv *ga andre beskyttelse*. Vi kjenner fortellingene om omsorg for barn og foreldre, om de kalde klutene på den feberhete pannen, det støttende blikket og ubemerkelige håndtrykket, smilet og gleden over den andres fremganger og tårenes fellesskap når det bryter på. Lyset tenes og holdes ved like.

Det er denne kjærlighets og oppstandelsens livsvirkelighet Jesus oppfordrer oss til å gjenkjenne og bli en del av. slik at vi kan gjenspeile håpets framtid i vår samtid her og nå. Lysene vi tenner for å holde fortellingene om våre døde levende blant oss, skal bli lyskilder for mennesker som midt i blant oss erfarer dødskreftenes mørke i seg og rundt seg.

Vi skal som Guds salt være en del av samfunnet rundt oss og bidra til at oppstandelsens og kjærlighetens kraft forsterkes.

Vi skal tørre å være tydelig i møte med alt som bryter ned respekten for alle menneskers verdighet og fremme interessene for dem som ikke har sterke fellesskap og organisasjoner som kjemper for dem.

Vi skal være et sted der mennesker gis rom for å tenne lys som forbinder dem med det store fellesskapet.

Så har jeg gleden av å invitere dere til å delta i fellesskapet med levende og døde og med vår Herre Jesus Kristus i nadverdens måltid. Den er kirkens viktigste lyskilde her i Fredrikstad og like til jordens ender. Det gir oss en forsmak på fellesskapet ved stigens slutt, i den oppstandnes evige favntak.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige Ånd, som var og er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.

Amen.